

Zelftest Basisteam Jeugd

-

Realisatie doelen van de jeugdwet 2015

Universitair Medisch Centrum Groningen
Afdeling Gezondheidswetenschappen
Ant. Deusinglaan 1
9713 AV Groningen

Uitvoeringsteam C4Youth
Contactpersoon: Eddy de Tiège
E-mail: e.l.p.de.tiege@umcg.nl

Introductie

C4Youth is een **Academische Werkplaats Jeugd** in de provincie Groningen. Het belangrijkste doel van C4Youth is het met kennis ondersteunen van de transitie en transformatie van de jeugdhulp. Praktijk, beleid, onderzoek, onderwijs, ouders en jeugd werken hierbij op een gelijkwaardige manier samen om te leren, te meten en te verbeteren.

De overgang van de bestuurlijke en financiële verantwoordelijkheid naar gemeenten noemt men de **transitie**. De **transformatie** is gericht op de inhoudelijke vernieuwing. Om de doelen van het nieuwe stelsel te bereiken zijn een vijftal **transformatiedoelen** opgesteld. Deze doelen hebben betrekking op

(1) preventie en eigen kracht, **(2)** demedicaliseren, ontzorgen en normaliseren door het versterken van het opvoedkundige klimaat, **(3)** eerder juiste hulp op maat om gespecialiseerde hulp te verminderen, **(4)** integrale hulp aan gezinnen volgens het uitgangspunt “één gezin, één plan, één regisseur”, **(5)** meer ruimte voor professionals door vermindering van de regeldruk (Nederlands Jeugdinstituut, 2017; RIGG, 2017).

De 23 gemeenten in de provincie Groningen hebben de doelen van de stelselherziening jeugd in samenwerking met de jeugdhulpaanbieders vertaald in het **Groninger Functioneel Model** (GFM). Het model heeft als doel in de regio te zorgen voor een vergelijkbare werkwijze en mate van preventie, en ruimte te bieden voor verbinding met de lokale keuzes in de andere decentralisaties.

De Zelftest Basisteam Jeugd

Om na te gaan hoe de teams in de gemeenten er voor staan wat betreft de doelen van de jeugdwet en de uitgangspunten van het Groninger Functioneel Model is de **Zelftest Basisteam Jeugd (ZBJ)** ontwikkeld. De ZBJ is ontwikkeld op basis van de zelftest samenwerking wijkteams van Vilans (www.vilans.nl).

In de ZBJ zijn er stellingen gekoppeld aan de doelen van de jeugdwet en het GFM. Door de stellingen te beantwoorden krijgen teams een goed beeld

van hoe ze er op dit moment voor staan met betrekking tot de stelselherziening en het realiseren van de doelen van de jeugdwet .

De thema's

De Zelftest Basisteam Jeugd bestaat uit de volgende thema's, gerelateerd aan het Groninger Functioneel Model en de doelen van de jeugdwet:

1. **Versterken** sociale context
2. **Voorkomen** opvoed- en opgroei problemen
3. Meer **ruimte** voor de professional
4. Komen tot een **betere** samenwerking
5. De **juiste** zorg op maat

De hoeveelheid stellingen per thema is wisselend. In totaal bestaat de zelftest uit 33 stellingen.

Aan de slag!

Het invullen van de zelftest duurt ongeveer 30 minuten. Ieder teamlid beantwoordt de stellingen individueel op een eigen formulier. Print het scoreformulier, indien mogelijk, in kleur uit. De stellingen kunnen worden beantwoord met:

- **Rood (oneens)**
- **Oranje (niet mee eens / niet mee oneens)**
- **Groen (eens)**

De kleuren staan niet voor “goed” of “fout”, maar geven aan of een teamlid het eens is met een stelling of niet. We adviseren dat teamleden niet te vaak voor de gulden middenweg te kiezen, omdat er dan minder differentiatie op de verschillende thema’s zal optreden. Voor het bespreken van de zelftest binnen het team dient ongeveer 2 uur genomen te worden, om alle thema’s goed aan bod te laten komen.

Presenteer de uitkomsten met Excel

Voor het presenteren van de uitkomsten van de zelftest is een Excel bestand gemaakt waarin de ingevulde lijsten snel ingevoerd kunnen worden zodat de resultaten direct besproken kunnen worden. Daarnaast is het mogelijk om de uitkomsten van het gehele team uit te printen. Het bijgevoegde Excel bestand bevat alle benodigheden voor het afnemen van de zelftest plus een handleiding.

[Download hier het excel-bestand](#)

NB: Niet iedereen is even handig met Excel. Zijn er twijfels over het gebruik van het bestand, zorg dan vooraf voor de juiste ondersteuning.

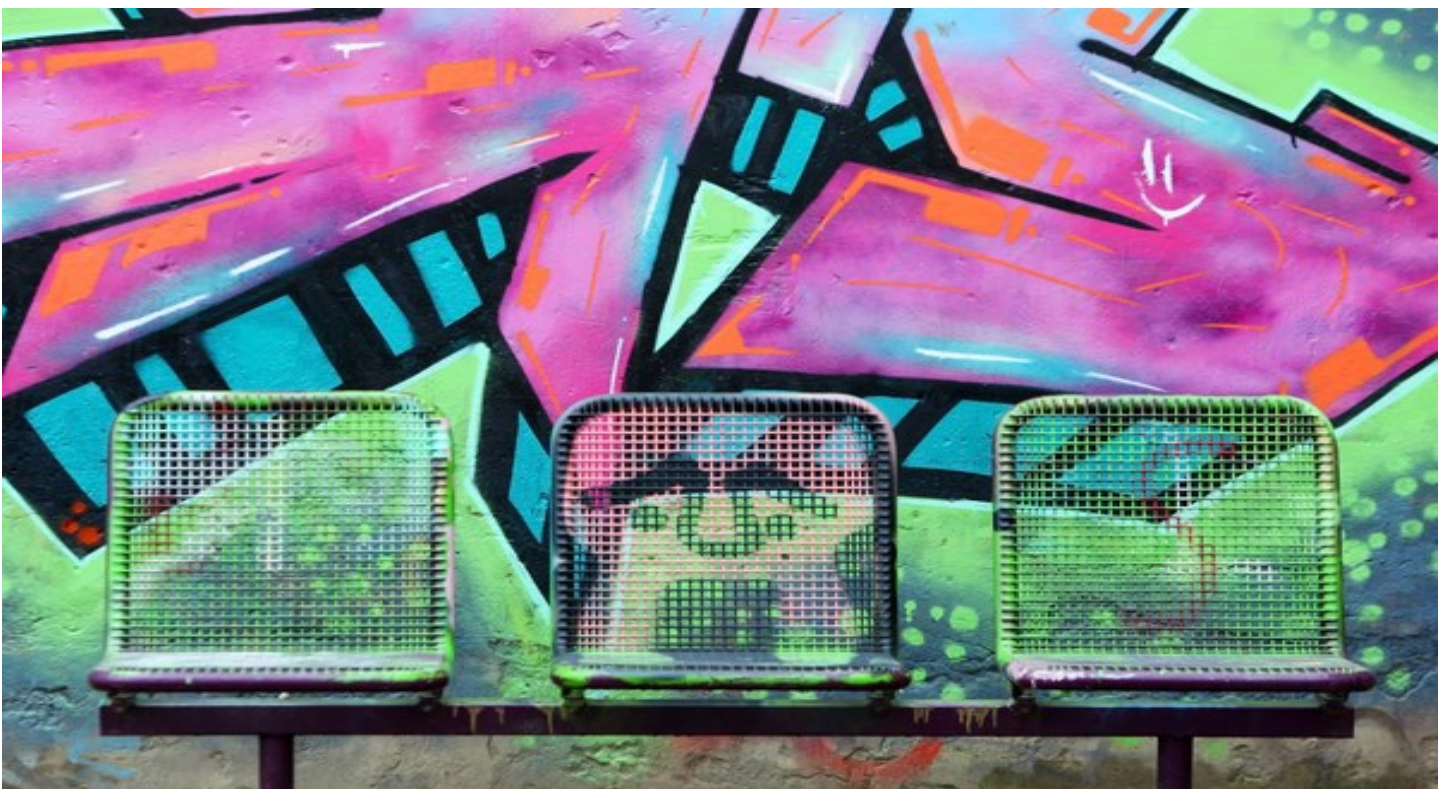

Uitkomsten van de zelftest

De uitkomsten van de Zelftest Basisteam Jeugd kunnen gebruikt worden om met elkaar in gesprek te gaan. Binnen welke thema's gaat het al **goed**? En binnen welke thema's is er nog **verbetering** mogelijk? Het is tevens interessant om na te gaan over welke thema's en stellingen de teamleden de meest **uiteenlopende meningen** hebben. Hoe kan het dat de meningen over bepaalde thema's uiteenlopen? Hoe kunnen we er voor zorgen dat het team meer op één lijn komt? Teams kunnen de zelftest gebruiken als hulpmiddel voor de **doorontwikkeling**. Teams krijgen op deze manier een goed voorbeeld van hoe ze er op dit moment voor staan met betrekking tot de stelselherziening en het realiseren van de doelen van de jeugdwet binnen de eigen gemeente.

Meer informatie?

Wilt u meer informatie of heeft u een vraag over de Zelftest Basisteam Jeugd? Neem dan contact op met Eddy de Tiège (e.l.p.detiege@umcg.nl).

Transformatiedoel 1: ‘Demedicaliseren’, ‘ontzorgen’ en normaliseren, door onder meer het opvoedkundig klimaat in gezinnen te versterken evenals in wijken, scholen en lokale voorzieningen.

- We hebben zicht op de lokale beroepsopvoeders (zoals medewerkers in de kinderopvang en leerkrachten op school) en wij wisselen kennis en expertise uit ○○○
- Alle signalen (niet alleen die van wettelijke verwijzers) bereiken ons team ○○○
- We hebben zicht op lokale vrijwilligers en burgerinitiatieven die op jeugd & gezin zijn gericht (welke en waar) ○○○
- Ons team werkt gericht aan het versterken van het opvoedkundig klimaat in gezinnen, wijken, scholen en lokale voorzieningen ○○○
- Het aanbod van het team is afgestemd op de lokale behoefte ○○○

Transformatiedoel 2: Voorkomen van opgroei en opvoedproblemen; de verantwoordelijkheid voor gezond en veilig opgroeien van jeugdigen ligt allereerst bij de ouders en jeugdige zelf, daarin bijgestaan door familie, sociale netwerk en lokale voorzieningen.

- Wij ondersteunen niet alleen cliënten, maar ook de mantelzorgers die hun ondersteunen ○○○
- Ons team biedt ouders/gezinnen de mogelijkheid om samen met hun omgeving een familiegroepsplan op te stellen ○○○
- Jeugdigen & gezinnen weten ons team goed te vinden ○○○
- Jeugdigen & gezinnen zijn gemotiveerd om zelf actief inzet te leveren bij hun (hulp)vragen ○○○
- We betrekken het sociale netwerk rond jeugd & gezin actief bij de hulp- en zorgverlening ○○○

Transformatiedoel 3: Meer ruimte voor professionals om de juiste ondersteuning te bieden; professionals die in staat zijn de eigen kracht van de jeugdige, het gezinssysteem en de sociale netwerken te mobiliseren.

- Bij het uitvoeren van onze taken zijn er steeds minder frustraties over verschillen in visie en werkwijze binnen ons team
- Er is een gezamenlijk beeld over de resultaten die we als team willen bereiken
- Ik heb de ruimte om eigen inbreng te hebben binnen het team en zelfstandig beslissingen te kunnen nemen
- De taken en rollen in het team zijn in duidelijke werkafspraken vastgelegd
- De sfeer in ons team is goed: we hebben oog en aandacht voor elkaar
- Er zijn duidelijke afspraken over caseload en tijdsinvestering

Transformatiedoel 4: Komen tot een betere samenwerking van hulpverleners rond gezinnen; bieden van integrale hulp volgens het uitgangspunt 'één gezin, één plan, één regisseur'.

- We hebben voldoende contact met andere lokale (jeugd)hulp- en zorgverleners
- We zijn goed op de hoogte van alle afspraken tussen jeugd & gezin en 'externe' hulp- en/of zorgverleners
- Andere (jeugd)zorg-, hulp- en welzijnsorganisaties zijn gemotiveerd om samen te werken met ons team
- Als ik casusregisseur voor een cliënt ben blijf ik gedurende het hele traject betrokken
- Onze loyaliteit ligt bij ons team en niet bij de organisaties waar we vandaan komen

Transformatiedoel 5: Indien ondersteuning, zorg en/of behandeling nodig is, dan zoveel als mogelijk in, met en rondom het gezin. Vroegtijdig bieden van hulp op maat, voorkomen van escalatie van problemen en een te zwaar appèl op gespecialiseerde hulp.

- Binnen ons team leven wij de privacyrichtlijnen na
- Bij aanmeldingen voert ons team een probleem- en krachtenanalyse uit met de jeugdige, het gezin en hun netwerk
- Wat betreft het uitvoeren van onze taken zijn in ons team de juiste competenties aanwezig
- Ieder teamlid beschikt over voldoende expertise om kindermishandeling/ ontwikkelingsbedreiging/ huiselijk geweld / suïcidedreiging te signaleren, onderzoeken, taxeren en daarnaar te handelen
- Ons team raadpleegt de expertpool bij meervoudige complexe problematiek
- Het maken van veiligheidsplannen samen met jeugdige, gezin en netwerk is in ons team de standaard werkwijze na het signaleren van veiligheidsrisico's
- Ons team raadpleegt de expertpool bij beoogde inzet van intensieve ondersteuning
- Ons team gebruikt 'evidence based' instrumenten en interventies
- Ons team biedt zelf lichte ondersteuning aan jeugd & gezin
- We houden op uniforme wijze gegevens bij over inzet en resultaten van de hulp- en zorgverlening aan jeugd & gezin
- Binnen ons team hebben wij heldere en bij alle teamleden bekende privacyrichtlijnen vastgesteld
- We hebben een duidelijke werkwijze bij het doorverwijzen van jeugd & gezin: wanneer, hoe en naar wie

